

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ БАЛАНСА

НА МИННО-ГЕОЛОЖКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. ИВАН РИЛСКИ“

Към 31.12.2025 г.

Информация за структурата, подведомствените разпоредители:

МГУ, като второстепенен разпоредител в системата на МОН с бюджетни кредити е включен в системата на “Единната сметка”. От 01.12.2002 г. е въведена системата за електронни бюджетни разплащания “СЕБРА”. Структурните звена, които през 2025 г. се разплащат по СЕБРА са:

- Минно-геоложки университет – ВУЗ;
- Поделение „Студентски общежития и столове“ – СОС;
- Поделение „Научно-изследователска дейност“ – НИД;
- Разплащания в поделението “Филиал на Минно-геоложки университет в гр.Кърджали“ става през банковата сметка на Университета, също и счетоводното отчитане се осъществява в счетоводството на Университета.

Чрез програмен продукт АЖУР L се обобщават счетоводните данни от структурните звена в Университета и се изготвя общ касов отчет и оборотна ведомост за МГУ „Св.Иван Рилски“. Информацията необходима за изготвянето на касовия отчет се извлича автоматично от счетоводната система от сметките за парични средства, касови наличности и трансфери.

Структурните звена към МГУ имат самостоятелен бюджет и изготвят ежемесечни и тримесечни отчети за касово изпълнение на бюджета с всички изискуеми разшифровки към него. В поделението „НИД“ има заместник главен счетоводител който е разпоредител със средствата в поделението, който е планира и разпределя собствения бюджет на поделението, като прилага Счетоводната политика на МГУ „Св.Иван Рилски“ и Индивидуалния сметкоплан.

Във връзка с приемане на Закона за въвеждане на еврото в Република България считано от 01.01.2026 г. приложени са правилата за преизчисляване на оборотите към 31.12.2025 г. в евро съгласно чл.12 и чл.13 от Закона. За целите на равнение на началните салда, получени в резултат на превалутиране, в счетоводен софтуер са заложили сметки чрез процедурата на двустранно записване за отнасяне на разликите както следва:

см.1101/11 – „Бюджет“, 1101/3331 - „Други сметки и дейности“/ 1101/2961 - „ДЕС“, 1101/2981 – КСФ. В задбалансови активи са използваната сметка е 9978, съответно см 9978/11 – „Бюджет“, 9978/3331 - „Други сметки и дейности“/ 9978/2961 - „ДЕС“, 9978/2981 – КСФ. Възникналите разлики получени след превалутиране са осчетоводени в сметка 1101/1 или в задбалансовата сметка 9981 или 9989.

Във висшето училище бе приета дата 12.01.2026 г. за последно осчетоводяване на стопанските операции в лева и приключване на финансовата отчетната 2025 г. и

всички фактури получени след тази дата са осчетоводени в месец януари 2026 г. Поради късното пристигане на фактурите от Софийска вода, в месец декември бе начислен коректив, който беше сторниран през януари 2026 г. и осчетоводени съответните фактури.

При дълготрайни активи използван подход при директно преизчисляване на балансовата стойност актива/пасива, при този подход балансовата стойност на актива/пасива се преизчислява отделно от преизчисленията на съответните аналитични позиции към различните синтетични сметки, формиращи балансовата стойност на актива/пасива, като при наличие на разлика между директно преизчислената балансова стойност и нетния ефект от преизчисленията на съответните аналитични позиции допълнително се коригира една (или повече) от тези позиции, така че сборът на салдата им да даде преизчислената балансова стойност на актива.

ОТЧЕТНА ГРУПА „БЮДЖЕТ“

I. АКТИВ НА БАЛАНСА

Група I: Дълготрайни материални активи (ДМА) е със балансова стойност в отчетната група „Бюджет“ от 37 845 402,80 лева.

В сравнение с предходната година балансовата стойност на ДМА имат увеличение от 26 726 661,94 лв., което дължи на направена експертна оценка от дружество „Градоустройство Главпроект“ ООД на отдаден за управление на Висшето училище сграден фонд, земи и други ДМА.

Структурата на ДМА е както следва:

1. *Сгради* с балансова стойност към 31.12.2025 г. е в размер на 31 072 041,36 лв., увеличена с осчетоводена оценка в размер на 24 121 146,31 лв. и намалена с начислената амортизация в размер на 2 298 292,13 лв.
2. *Компютри, транспортни средства, оборудване* с балансова стойност в размер на 886 458,30 лв. Съгласно счетоводната политика, раздел 5, т.5.3. на Висшето училище за оценката на компютри, транспортни средства, оборудване и стопански инвентар се приема препоръчителен подход поради тази причина не се намери отражение в баланса.

По тази точка имаме увеличение спрямо предходния период в размер на 171 227,94 лв. и се формира от:

- Начислена амортизация в размер на (-) 136 195,24 лв.;
- Отписани амортизации в размер на (+) 13 991,12 лв.;
- Намаление на ДМА в резултат на брак в размер на (-) 15 877,61 лв.
- Покупка на компютри и хардуерно оборудване в размер на (+) 11 840,86 лв.;
- Придобити машини, съоръжения и оборудване в размер на (+) 297 468,81 лв.;

3. *Стопански инвентар и други ДМА* балансовата стойност на шифър 0013 от Баланса е в размер на 115 904,11 лв. и е намалена спрямо 2024 г. с 1 051,01 лв. и се формира от следните сметки:

см 2060 „Стопански инвентар“ , сумата по сметка е увеличена с 11 163,13 лв. от нов придобит инвентар и и намалена с начислената амортизация през 2025 г.с 308,8 лв.и формирана балансова стойност към 31.12.2025 г. в размер на 11 385,26 лв.

См 2099 „Други ДМА“ в която включен „Параклис на Св.Иван Рилски“ и изографисването на същия по сравнение с 2024 г., сумата по сметка е увеличена с начислената оценка в размер на 1 658,62 лв. и намалена начислената амортизация през 2025г. в размер на 13 563,92 лв. и към края на годината балансовата стойност е в размер на 104 518,85 лв.

4. *Земи, гори и трайни насаждения* увеличението спрямо предходната година с 2 767 024,86 лв. и се дължи на увеличение на стойността на предадени за управление на Университета земи.

Напълно амортизирани ДМА:

- *Компютри, транспортни средства, оборудване* - 252 258,95 лв.;
- *Стопански инвентар и други ДМА* - 2 045,00 лв.;

Група II: Нематериални дълготрайни активи (НДА) по баланса отчетена сума в размер на 64 525,62 лв. увеличението спрямо 2024 г. е в размер на 16 948,38 лв. и се дължи на:

- Закупени програмни продукти в размер на 46 927,42 лв.;
- Описани Други ДНМА и програмни продукти в размер на (-) 791,00 лв.
- Начислена амортизация в размер на (-) 29 979,04 лв.;
- Отписана амортизация в размер на (+) 791,00 лв.

Напълно амортизирани НДА:

- *Програмни продукти* - 25 491,42 лв.;

Група III: Краткотрайни материални активи в баланса със сума 53 954,63 лв., намалението спрямо 2024 г. е в размер на 22 878,57 лв. и се дължи на:

- Движение на закупените краткотрайни материални активи, горива, канцеларски материали и консумативи, резервни части и продадени учебници.
- Материалите се отчитат количествено и стойностно. При потребление се изписват по метода “първа входяща – първа изходяща стойност”. Гумите за МПС не се водят по сметки от група 30, тъй - като се влагат веднага в употреба. При покупката им се отнасят на разход по сметка 6019, завеждат се зад балансово по сметка 9909 и при бракуване се изписват с обратната операция. Канцеларските и хигиенни материали се купуват въз основа на утвърдена заявка и заприходяват на склад по сметка 3020. Получават се от служителите чрез искане за отпускане на материали, и след това се изписват на разход. Закупените материали, когато се влагат веднага в употреба, могат да се изпишат директно на разход.

-

РАЗДЕЛ Б. ФИНАНСОВИ АКТИВИ

В баланса са в размер на 5 488 665,61 лв. в сравнение с 2024 г. увеличението е с 120 388,90 лв. или 2,22% и се формират от три групи от разделите на баланса.

Група I: Дялове, акции и други ценни книжа през 2025 г. е със стойност 303 616,73 лв. в сравнение с 2024 г. има увеличение в размер на 7 113,30 лв. и отразява размера на отчетените дялове на Университета към 31.12.2025 г. в капитала на “МГУ Инженеринг” ЕООД, осчетоводено в поделение „НИД“

Свързаното лице на МГУ е търговско дружество:

- „МГУ инженеринг” ЕООД – 100 % дялово участие на МГУ „Св.Иван Рилски“. Дейността на дружеството е научна и инженерингова, като сключва договори с фирмите от отрасла за консултантски услуги. Веднъж годишно се прави отчисления за Университета от постъпилите приходи в „МГУ инженеринг“ в размер на 6%, получената сума се отразява по параграф 36-19.

Ежегодно Университетът изисква незаверен годишен финансов отчет от “МГУ инженеринг” в рамките на сроковете за годишно приключване на бюджетните предприятия. В случай, че не може да се получи предварителен финансов отчет, се изисква предварителна оценка от дружеството. Въз основа на тази информация се взимат счетоводни записвания в поделението на Университета „Научно-изследователската дейност“ в рамките на сроковете за годишно приключване на съответната година. След получаване на окончателно годишни финансови отчети на свързаните лица, данните в тях се съпоставят с по-рано получените. При наличието на разлики, същите се отразяват в сроковете на годишно приключване, а ако това е практически невъзможно - в новата финансова година. Счетоводните записвания след съпоставяне на балансовата стойност на собствения капитал в асоциираните предприятия се осчетоводява по сметка 5111.

При промяна на собствения капитал, държаща се на изменения във финансовия резултат, същата се отразява по сметка 7171 „Дялово участие във финансовия резултат на предприятия в страната с мажоритарно участие – нето”, при промяна на собствения капитал, дължаща се на преизчисления, преоценки и други корекции, същата се отразява по сметки 7801 “Положителни преоценки на активи” и 7802 “Отрицателни преоценки на активи”.

Група III: Други вземания са в размер на 218 436,94 лв. сумата е намалена в сравнение с предходната година с 53 003,84 лв.

Вземанията в тази група се формират от

- Вземания по фактури, по сделки извършени в края на годината, от клиенти;
- Вземания от студенти местни и чуждестранни лица за такси за обучение;
- Вземания по депозити;
- Начислени корективи към края на годината;

Група IV: Парични средства в банкови сметки е отразена наличност по левови и валутни бюджетни сметки на МГУ Св.Иван Рилски, сумата е в размер на 4 966 611,94, увеличение спрямо предходната година в размер на 166 279,46 лева.

II. ПАСИВ НА БАЛАНСА

В раздел А.Капитал в бюджетните предприятия, отразена сума в размер на 41 079 003,30 лв. и е отразен прираст на нетните активи, разликата идва от осчетоводена оценка на сградният фонд и земи на Университета.

В раздел Б.Пасиви и приходи за бъдещи периоди, средства са разпределени както следва:

В група II. Краткосрочни задължения са отчетени средства в размер на 1 454 731,61 лв., като има намаление в размер на 88 603,91 лв.

В група III. Провизии и отсрочени постъпления са отчетени средства в размер на 918 813,70 лв., голямата сума се дължи на начислени неизползвани отпуски на персонала, в едно с полагащите се осигурителни вноски за сметка на работодателя, съгласно т.19.7 от ДДС №20/2004 г.

II. Анализ на салдата на сметките в оборотната ведомост за група “БЮДЖЕТИ”

Дебитното салдо по **сметка 3020 „Материали“** представлява канцеларски материали, постелен инвентар в поделение „СОС“, гориво, 6 367.433 л. за отоплителен сезон в размер на 13 923.97 лева в поделение „Филиал в гр. Кърджали“ (сумата се изписва на разход, след приключване на отоплителен сезон), строителни материали и други, намиращи се в складове на Университета на обща сума **42 592.73 лева**.

Дебитното салдо по **сметка 3030 „Продукция“** представлява налични учебници за продажба на обща сума **11 361.90 лева** в поделение „НИС“

Крайното кредитно салдо по **сметка 4010 „Доставчици от страната“** в размер на **74 844,98 лв.** и представлява начислените текущи задължения към доставчици, най-голямата сума за доставка на ел.енергия към „Енергео“ ЕООД в размер на 74 267.39 лв. ,

Крайното дебитно салдо по **сметка 4020 „Доставчици аванси от страната“** в размер **7 259,99 лв.**, представлява сума за абонаменти през 2026 г.

Дебитното салдо по **сметка 4110 “Вземания от клиенти от страната”** в размер на **114 723,75 лв.** включва:

- предстоящи вземания по фактури от месец декември от „МГУ инженеринг“ ЕООД, 6% отчисление за ВУЗ и за консумативи – 390,00 във ВУЗ
- 95 048,10 лева;

- предстоящи вземания по фактури от месец декември за наем на помещения в поделение СОС – - 6 715,65 лева;
- предстоящи вземания от услуги по сключени договори в поделение „НИД“ - - 12 960,00 лева;

Крайното кредитно салдо по **сметка 4120 “Задължения по аванси към Клиенти в страната”** е в размер на **4 475,00 лв.** и представлява

- **3 750,00 лева** преведен аванс за предстоящоизпълнение на задача в 2026 г.
- В поделението СОС кредитното салдо се дължи на преведените суми за наем през месец декември за 2025 г. в размер на **725,00 лева.**

Дебитно салдо по **сметка 4243 “Вземания от студенти местни лица”** в размер на **34 555 лева** – начислени и непогасени задължения на докторанти.

Дебитното салдото по **сметка 4511 “Разчети за ДДС”** е в размер **12 433,80 лева** и представлява данък за възстановяване.

Салдото по **сметка 4512 “Разчети за данък върху приходите от стопанска дейност”** е в размер на **29 654,64 лева** и представлява данък за внасяне, както следва:

- Поделение „Научно изследователската дейност“ - 10 111,21 лева;
- Поделение „Студентски столове и общежития“ - 7 155,94 лева;
- Висшето училище - 12 387,49 лева;

Салдото по **сметка 4523 “Други задължения към бюджетни организации”** е в размер на **530 799 лева** и представлява неприключени проекти

По тези проекти има огледално записване по сметка 4970 „Коректив по задължения към Бюджетни организации“.

Крайното кредитно салдо по **сметка 4545 “Вземания от надвнесени общински данъци и такси”** представлява надвнесен данък сграда и такса смет в размер на **7 779,82 лева.**

Дебитно салдо по **сметка 4659 “Разчети между бюджети, сметки и фондове за поетите осигурителни вноски и данъци”** е в размер на **5 052 лева** представлява осигурителни вноски за възстановяване от МОН.

Крайното кредитно салдо по **сметка 4831 “Временни депозити, гаранции и други чужди средства”** в размер на **596 130,57 лева**, представлява внесени гаранции за отдаване под наем на помещения, внесена гаранция за изпълнение на договорите. Сумите ще бъдат възстановени на наемателите и гаранции за изпълнение след изтичането на договорните взаимоотношения.

Салдото по сметка 4887 *“Вземания от други дебитори – местни лица”* в размер на **28 266,90 лева** и представлява:

Във ВУЗ:

- Задържани суми от ЧЕЗ разпределение по сключен договор в размер на **5 573,71 лева**;
- Обезпечение депозит преведен на „Лукойл България“ ЕООД по сключен договор за доставка на гориво в размер на **1 800,00 лева**;
- Встъпителна такса в сдружение „Повишаване на ВО в чужбина“ – **2000,00 лв.**

Във Филиал:

- Депозити за помещение под наем, в поделение Кърджали в размер на **182,82 лева**.

В НИС:

- Участие на МГУ „Св.Иван Рилски“ в ДЗЗД (сумата преведена от НИС) – **2 500,00 лева**.

В поделение СОС:

- Дебитно салдо е в размер на **16 210,37 лева**, вземане по липси от „Мургаш Грийн“ ЕООД за невърнат инвентар в Стол №17, и дължим наем, след прекратен договор за наем.

Крайното кредитно салдо по *сметка 4897 “Задължения към други кредитори – местни лица”* в размер на **195,58 лева**.

Крайното кредитно салдо по *сметка 4917 “Провизии за непублични вземания срещу местни лица”* в размер на **24 956,94 лв.**

В поделение СОС – 13 156,94 лева, представлява начислени провизии за вземания от Мургаш Грийн.

В ВУЗ начислена провизия за предстоящите плащания на такси от докторанти в размер на **11 800 лв.**

Дебитно салдо по сметка **4960 „Коректив за вземания от бюджетни организации“** е в размер на **33 322,62 лв.** представлява начислени корективи за Софийска вода и Топлофикация. Фактурите представени в счетоводство след изготвена оборотна ведомост по годишното приключване.

Дебитно салдо по сметка **4971 „Коректив за задължения към доставчици, местни лица“** е в размер на **199 935,83 лв.** представлява начислени корективи за представени услуги за м.12.2025 г. от Софийска вода, Топлофикация и Охрана. Фактурите представени в счетоводство след изготвена оборотна ведомост по годишното приключване.

Крайното дебитно салдо по *сметка 5111 “Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната”* на стойност **303 616,73 лв.** отразява размера на отчетените дялове на Университета към 31.12.2025 г. в капитала на “МГУ Инженеринг” ЕООД, осчетоводено в поделение „НИД“

Крайно кредитно салдо по сметка **7110 „Приходи от продажби на услуги“** в размер на **2 305 431,45 лева** и се формира от:

Приходи от кандидатстудентската компания, такси за обучение, проведени курсове, приходи от договори в поделение „НИД“ и др.

Салдото по сметка **7113 „Приходи от продажба на продукция и стоки“** в размер на **389,50 лева** и представляват:

- Приходи от продадени учебници в размер на **389,50**

Салдото по сметка **7199 „Други приходи“** в размер на **162 582,78 лева** и представляват:

- Сума в размер на **23 406,00 лева**, усвоени депозити в поделение „СОС“
- Сума в размер на **138 998,38 лева**, 6% отчисления от МГУ инженеринг и НИС.
- Приходи от продажба на вторични суровини в размер на **178,40 лева**.

Крайно дебитно салдо по **сметка 9110 „Чужди дълготрайни активи“** е в размер на **256 584,90 лева** и отразени следните суми:

- Ползвани помещения от Филиал Кърджали в размер на **13 095,00 лева**;
- Музейна колекция на Илия Делев в размер на **97 791,50 лева**;
- Предоставени за ползване инструменти за шлифване в размер на **145 698,40 лева**.

По **сметка 9200 „Поети задължения по договори“** – е отразена сумата на поетите ангажименти по сключени договори в размер на **2 184 229,58 лева**. Към отчета има подробна справка за поетите задължения по договори.

По **сметка 9289 „Др. дебитори по условни вземания“** – е отразена сума в размер на **25 749,29 лв.**

През 2015г. от касата в стол №17 бяха откраднати пари в размер на **1258,58 лв.**, заведено дело, което към 31.12.2024 г. не е приключено.

На 02.02.2018г. от касата на Университета откраднати пари в размер на **24 490,71 лева**, сумата е възстановена от Консорциум „Бос – Секюрити“, с която е сключен договор за охрана на сградите на Университета, но досъдебното производство №4185/2018 по описа на 07 ПУ-СДВР още не е приключено.

Крайното салдо по **сметка 9913 „Просрочени вземания от клиенти“** е в размер на **19 675,65 лв.** Вземанията със степен на ликвидност над една година се водят като дългосрочно просрочени.

Главен счетоводител :
Елена Асенова

Ректор :
проф. д-р инж. Ивайло Копрев